

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ในการจัดการความรู้ด้านบัญชีตามวิถีเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านพระบาท สี่ร้อย ตำบลสะलग อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งนักวิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อสำรวจและเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในวิธีการต่างๆ โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ตามระเบียบวิธีวิจัยทั้ง 5 ประเด็นข้างต้น มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ชาวชุมชนหมู่บ้านพระพุทธรบาทสี่ร้อย ตำบลสะलग อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 120 คน

2. เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะสามารถนำไปวิเคราะห์เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยมีเครื่องมือดังนี้

1) การถามด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire)

การถามด้วยแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในกิจกรรมการจัดฝึกอบรมการจัดทำบัญชีและการทดสอบระบบบัญชี รวมถึงการติดตามผล

2) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion)

การอภิปรายกลุ่มเป็นเครื่องมือในการรับฟังแนวคิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งใช้ในกิจกรรมการจัดเวทีศึกษาบริบท การจัดเวทีติดตามผล

3) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นเครื่องมือที่ใช้ในกิจกรรมการจัดเวทีศึกษาบริบท การออกแบบระบบบัญชี การทดลองใช้ การฝึกอบรมการจัดทำบัญชี

4) โปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processing)

โปรแกรมประมวลผลคำ (Word Processing) ใช้โปรแกรม Microsoft Word เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกเรียบเรียงข้อมูลเชิงพรรณนา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นเก็บข้อมูลต่างๆ ได้แก่ การสังเกตการณ์ (Observation) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) การสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview) การถามด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) ตลอดจนการจัดกิจกรรมกลุ่ม โดยมีสมาชิกชาวชุมชนหมู่บ้านพระพุทธรบาทสีร้อย ตำบลสะลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ร่วมกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับระบบบัญชีธุรกิจชุมชน การบริหารจัดการด้านการเงินสำหรับธุรกิจขนาดย่อม ระบบบัญชีการเงินวิสาหกิจชุมชน คู่มือบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คู่มือแนะนำระบบควบคุมภายในกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การจัดทำบัญชีครัวเรือน

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ได้แก่ ส่วนที่ 1) ระบบบัญชีวิสาหกิจชุมชน และส่วนที่ 2) บัญชีครัวเรือน ของชาวชุมชนบ้านพระพุทธรบาทสีร้อย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 1.1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ บริบทชุมชนเบื้องต้น เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสอบถาม
- 1.3. ศึกษาบริบทชุมชน โดยการรวบรวมข้อมูลจากลงพื้นที่บริบทชุมชน แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ
- 1.4. ออกแบบระบบบัญชี
- 1.5. จัดฝึกอบรมการจัดทำบัญชี
- 1.6. ติดตามผลการจัดทำบัญชี
- 1.7. วิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย
- 1.8. เขียนรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์
- 1.9. จัดพิมพ์และเผยแพร่ผลการวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการจัดหมวดหมู่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ความเชื่อมโยง การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) รวมทั้งมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีระบบการให้คะแนน ดังนี้ (สุภมาส อังคุโชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2554)

มาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1) เกณฑ์คะแนนความพึงพอใจหรือความคิดเห็น

เกณฑ์คะแนนความพึงพอใจหรือความคิดเห็น เป็นเกณฑ์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ให้คะแนนความพึงพอใจหรือความคิดเห็นในแบบสอบถามตามภาคผนวก (เริ่มหน้า 132 เป็นต้นไป)

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์คะแนนความพึงพอใจหรือความคิดเห็น

ระดับคะแนน	ความหมาย
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

2) เกณฑ์ที่ใช้แปลความหมายของระดับความคิดเห็น

เกณฑ์แปลความหมายคะแนนพึงพอใจหรือความคิดเห็น เกณฑ์ที่ใช้แปลความหมายของคะแนนความพึงพอใจหรือความคิดเห็น

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์ที่ใช้แปลความหมายของระดับความคิดเห็น

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	ความหมาย
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด